

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ

Члан 1.

У Закону о стечају („Службени гласник РС”, бр. 104/09, 99/11 – др. закон, 71/12 – УС, 83/14 и 113/17), после члана 14. додаје се члан 14а, који гласи:

„Члан 14а

Права и обавезе из уговора о финансијском обезбеђењу који је закључен у складу са законом којим се уређује финансијско обезбеђење, укључујући давање, стицање, промену и реализацију средства обезбеђења у смислу тог закона, извршавају се несметано без обзира на покретање, отварање и спровођење поступка стечаја над стечајним дужником – даваоцем или примаоцем средства обезбеђења.

Одредба става 1. овог члана сходно се примењује на остваривање права на нетирање по основу других финансијских уговора у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење.

На намирење поверилаца из средстава обезбеђења по основу уговора о финансијском обезбеђењу не примењује се овај закон.

На намирење поверилаца из става 3. овог члана примењује се закон којим се уређује финансијско обезбеђење.”

Члан 2.

После члана 50. додају се назив изнад члана и члан 50а, који гласе:

„Повериоци који су примаоци финансијског обезбеђења

Члан 50а

Повериоци који имају заложно право по основу уговора о финансијском обезбеђењу у складу са законом којим се уређује финансијско обезбеђење, односно чије је потраживање на други начин обезбеђено по основу тог уговора, нису стечајни повериоци, разлучни повериоци, заложни повериоци и излучни повериоци у смислу овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, ако је износ потраживања поверилаца који су примаоци финансијског обезбеђења већи од износа вредности остварене намирењем по основу уговора о финансијском обезбеђењу, ти повериоци право на намирење за разлику у висини тих износа остварују као стечајни повериоци у складу са овим законом.

Повериоци чије је потраживање према стечајном дужнику обезбеђено по основу уговора из става 1. овог члана дужни су да надлежни суд обавесте о намирењу свог потраживања по основу тог уговора у року од осам дана од дана намирења тог потраживања које је извршено на дан отварања стечајног поступка или након тог дана, у току стечајног поступка.

Обавештење о намирењу из става 3. овог члана нарочито садржи следеће податке:

1) пословно име, седиште и матични број повериоца, са контакт адресом;

2) број новчаног рачуна, односно рачуна финансијских инструмената са ког је извршено намирење;

3) којима се идентификује кредитно потраживање из ког је извршено намирење;

4) укупан износ потраживања (главница и камата), са подацима о намиреном и ненамиреном износу потраживања (главница и камата);

5) датум намирења потраживања;

6) правни основ потраживања, односно назив уговора са датумом закључивања;

7) о томе да ли се о потраживању води парница и, ако се води, назив суда и ознаку списка.

Ако је након намирења потраживања повериоца по основу уговора о финансијском обезбеђењу у складу са законом којим се уређује финансијско обезбеђење преостала вредност из средства обезбеђења, односно имовине стечајног дужника дате у смислу тог закона, на намирење потраживања, односно на ту имовину стечајног дужника и предузимање радњи стечајног управника у вези с том имовином примењују се одредбе овог закона.

Одредбе ст. 2-5. овог члана сходно се примењују на повериоце који су своје потраживање, у целости или делимично, намирили нетирањем по основу другог финансијског уговора, у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење.”

Члан 3.

У члану 62. после става 9. додаје се став 10, који гласи:

„Мере обезбеђења из овог члана не могу се одредити у односу на средства на рачуну, односно имовину стечајног дужника која је примаоцу обезбеђења дата у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење.”

Члан 4.

У члану 79. после става 4. додаје се став 5, који гласи:

„На средства на рачуну стечајног дужника која чине средство обезбеђења у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење не примењују се одредбе ст. 2. и 4. овог члана.”

Члан 5.

У члану 82. став 3. мења се и гласи:

„На нетирање по основу превременог доспећа или престанка обавеза (*close-out netting*) по основу уговора о финансијском обезбеђењу и других финансијских уговора у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење, примењују се одредбе тог закона.”

Став 4. брише се.

Члан 6.

У члану 94. после става 5. додају се ст. 6. и 7, који гласе:

„Одредбе овог члана не примењују се на уговоре чији је предмет финансијска обавеза чије је извршење обезбеђено уговором о финансијском обезбеђењу, односно на уговоре о финансијском обезбеђењу у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење, ако је тим уговорима предвиђено да постојање стечајног разлога, подношење предлога за покретање стечајног

поступка или отварање стечајног поступка представља аутоматски основ за раскид тог уговора или основ за раскид на захтев сауговорача стечајног дужника.

Одредбе става 6. овог члана сходно се примењују на друге финансијске уговоре у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење, а у вези са намирењем потраживања нетирањем, у складу са тим законом.”

Члан 7.

У члану 96. после става 2. додају се ст. 3. и 4, који гласе:

„Одредбе овог члана не примењују се на уговоре чији је предмет финансијска обавеза чије је извршење обезбеђено уговором о финансијском обезбеђењу, односно на уговоре о финансијском обезбеђењу у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење.

Одредбе става 3. овог члана сходно се примењују на друге финансијске уговоре у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење, а у вези са намирењем потраживања нетирањем, у складу са тим законом.”

Члан 8.

У члану 126. став 3. тачка 2) мења се и гласи:

„2) на основу уговора чији је предмет финансијска обавеза чије је извршење обезбеђено уговором о финансијском обезбеђењу, односно на основу уговора о финансијском обезбеђењу у смислу закона о финансијском обезбеђењу, као и на основу другог финансијског уговора у смислу тог закона, а у вези са намирењем потраживања нетирањем, у складу са тим законом;”.

Члан 9.

У члану 157. после става 5. додаје се став 6, који гласи:

„Спровођење мера предвиђених планом реорганизације не може се вршити супротно одредбама закона којим се уређује финансијско обезбеђење.”

Члан 10.

У члану 159б после става 9. додаје се став 10, који гласи:

„Мера из става 3. овог члана не може се одредити у односу на средства на рачуну, односно имовину стечајног дужника која је примаоцу обезбеђења дата у смислу закона којим се уређује финансијско обезбеђење.”

Члан 11.

После члана 206. додају се назив одељка, назив изнад члана и члан 206а, који гласе:

„Прекршаји, мере и новчане казне

Необавештавање о намирењу потраживања по основу уговора о финансијском обезбеђењу и других финансијских уговора

Члан 206а

Новчаном казном од 100.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако надлежни суд не обавести о намирењу свог потраживања по основу уговора о финансијском обезбеђењу, односно другог финансијског уговора путем нетирања (члан 50а ст. 3. и 6).

За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 20.000 до 150.000 динара.

За радње из става 1. овог члана Народна банка Србије изриче мере и новчане казне субјектима над чијим пословањем врши контролу, односно надзор, према посебним законима којима се уређују њена контролна, односно надзорна овлашћења.”

Члан 12.

Стечајни поступци који до дана почетка примене овог закона нису окончани, окончаће се по прописима који су били на снази до дана почетка примене овог закона.

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. јануара 2019. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тач. 2. и 7. Устава Републике Србије, којима је прописано да Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује поступак пред судовима и другим државним органима, одговорност и санкције за повреду закона, других прописа и општих аката, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Предлогом закона о изменама и допунама Закона о стечају (у даљем тексту: Предлог закона) унапређују се решења Закона о стечају („Службени гласник РС”, бр. 104/09, 99/11 – др. закон, 71/12 – УС, 83/14 и 113/17), у домену намирена потраживања поверилаца по основу посебне врсте уговора – уговора о финансијском обезбеђењу, у складу са одредбама Закона о финансијском обезбеђењу¹ којима се уређују ови уговори. С тим у вези, предложене измене и допуне Закона о стечају искључиво су везане за примену Закона о финансијском обезбеђењу.

Циљ ових закона јесте да се обезбеди савремен, ефикасан и усаглашен нормативни оквир за извршавање обавеза квалификованих учесника на финансијском тржишту, чиме се доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система. С тим у вези, важно је истаћи да су Законом о финансијском обезбеђењу предвиђене значајне новине код уговарања средстава обезбеђења (колатерала) између прописаних категорија учесника на финансијском тржишту. Ради веће правне сигурности, предметни уговори подведени су под законски оквир и странама се пружа законска заштита по тим уговорима. Затим, ради ефикасности и брзине при намирени потраживања из колатерала, прописано је да се оно може спровести без судског или другог административног поступка и учешћа државног органа. Предмет ових уговора је, под прописаним условима, давање у залогу или пренос (у својину) средстава обезбеђења за извршење финансијске обавезе. Средства обезбеђења могу бити динарска или девизна средства на рачуну, финансијски инструменти (обвезнице, инструменти тржишта новца и др.) и кредитна потраживања. Колатерал се може уговорити ради обезбеђења кредита, послова с хартијама од вредности (куповина/продаја, позајмљивање и сл.) и других новчаних потраживања. У овим пословима уговорне стране су категорисани субјекти, који, у оквиру своје делатности, континуирано обављају трансакције на финансијском тржишту, као што су банка, инвестиционо друштво, друштво за осигурање и друга домаћа и страна финансијска институција, укључујући Народну банку Србије (у спровођењу монетарних и девизних операција), Републику Србију (у пословима управљања јавним дугом), као и стране централне банке, међународне финансијске институције и друге финансијске институције.

---

¹ За Предлог закона о финансијском обезбеђењу користи се термин Закон о финансијском обезбеђењу, пошто ће тај закон бити донет, ступити на снагу и примењивати се истовремено са Законом о изменама и допунама Закона о стечају.

Важно је напоменути да се предложеним законским решењима не доводе у питање ни циљ ни начела стечајног поступка, већ се успоставља посебан режим намирења за повериоце чија су потраживања обезбеђена финансијским обезбеђењем (новчана средства на рачуну, финансијски инструменти и кредитна потраживања), и то у потпуности у складу са међународним стандардима, правилима и праксом који нису установљени само у државама Европске уније, већ у готово свим државама у непосредном окружењу. Поред тога, предложена правила о намирењу потраживања тичу се учесника на финансијском тржишту који су под надзором надлежних органа, укључујући Народну банку Србије и Комисију за хартије од вредности.

Полазећи од наведеног, решења која су предложена у Закону о финансијском обезбеђењу и Предлогу закона настоје да ова два закона учине комплементарним и непротивречним, а уношењем непосредних одредаба о финансијском обезбеђењу у Закон о стечају постиже се највиша могућа правна сигурност и отклањају се дилеме и питања које би у пракси могла да имају лица која учествују у спровођењу стечајног поступка.

Важно је напоменути и то да се финансијским колатералом, који подразумева утрживе финансијске производе – новац, финансијске инструменте и кредитна потраживања, обезбеђује финансијска обавеза – у новцу и/или финансијским инструментима. Дакле, постоји еквивалентност у међусобним финансијским давањима (обавезама и потраживањима) уговорних страна, које се континуирано тржишно усклађују.

Конкретно, Законом о финансијском обезбеђењу, уз предвиђену упућујућу норму Предлога закона (члан 5.), први пут се у нашем правном систему, у складу са међународним стандардима, стварају правне претпоставке за ефикасно нетирање међусобних потраживања и обавеза уговорних страна по основу квалификованих финансијских уговора, као што су финансијски деривати и други неименовани али стандардизовани оквирни ОТС² уговори. Наиме, један од фундаменталних принципа у трансакцијама на ванберзанском тржишту јесте да се *close-out netting* институтом заштити имовина и смањи кредитна изложеност у вези са стечајем. Тај институт подразумева да у случају наступања уговорених услова, као што су постојање стечајних разлога, покретање или отварање стечаја – на захтев једне уговорне стране или аутоматски, долази до превременог раскида уговора и доспећа обавеза, а затим се израчунава међусобна изложеност и плаћа нето износ обавезе. Ово је ефикасан и правичан инструмент заштите од ризика, који притом не отежава додатно положај дужника, нити угрожава остале повериоце. На овај начин обезбеђује се и заштита од системског ризика, чиме се доприноси и бољим перформансама за оцену кредитног рејтинга земље. Доприноси се и даљем развоју домаћег финансијског тржишта и његовој већој интегрисаности са страним тржиштем.

С тим у вези, дуги низ година домаћи и страни инвеститори истичу да, због непостојања одговарајућег правног оквира у овој области, а

---

² “*Over the counter*“ (ванберзански)

посебно нејасно уређеног *close-out netting* института у Закону о стечају, нема услова за интензивнији развој репо тржишта, тржишта финансијских деривата и сличних производа. Пошто ове трансакције нису биле сврстане под међународно препознатљиви правни оквир, оне се третирају као ризичније, а самим тим су и скупље за домаћа лица, чија је позиција у преговорима са страним партнерима зато неповољнија. Негативни ефекти ових чинилаца преносе се на финансирање реалног сектора у смислу његовог смањеног обима, скупљих средстава, а слабије диверсификовних ризика.

Стога се при изради Закона о финансијском обезбеђењу, као и Предлога закона, тежило усклађивању са правним тековинама Европске уније, и то релевантном Директивом о финансијским колатералима (*Directive on financial collateral arrangement*)³, имајући у виду решења најбоље тржишне праксе базирана на Принципима за спровођење *close-out netting-a*⁴, оквирним уговорима водећих саморегулаторних институција, као што су *International Swaps and Derivatives Association* (ISDA)⁵ и Европска банкарска федерација (EBF).⁶

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона додаје се члан 14а, којим се у основним одредбама Закона о стечају посебно издваја случај на који се тај закон не примењује, а то је намирење поверилаца из средстава обезбеђења по основу уговора о финансијском обезбеђењу. Истовремено, овим основним одредбама Закона о стечају јасно се даје смерница органима стечајног поступка (стечајном судији и стечајном управнику) да се код предметних послова придржавају и одредаба Закона о финансијском обезбеђењу.

Чланом 2. Предлога закона додаје се нови члан 50а да би се јасно, и на овом месту, успоставила дистинкција између поверилаца по основу уговора о финансијском обезбеђењу и поверилаца према Закона о стечају. С обзиром на то да Закон о стечају познаје неколико категорија поверилаца (међу којима су разлучни повериоци који имају „традиционално” заложно право, те заложни повериоци који немају новчано потраживање према стечајном дужнику), а да повериоци који су примаоци финансијског обезбеђења не спадају ни у једну од тих категорија – неопходно је изричито прописати да они нису повериоци у смислу Закона о стечају. Поред тога, овим чланом је прецизирано да ако поверилац по основу уговора о финансијском обезбеђењу не успе да у целости намири потраживање, он недостајућу разлику може намирити у својству стечајног повериоца. На крају, како би се обезбедило да стечајни судија или стечајни управник (зависно од фазе стечајног поступка) буде информисан о износу потраживања према стечајном дужнику, предвиђена је обавеза повериоца да надлежни суд (привредни суд на чијем подручју је седиште стечајног дужника) обавести о износу реализованог намирења из колатерала. С друге стране, прописано је да

³ (*Directive 2002/47/EC, 2009/44/ EC и 2014/59/EU*)

⁴ *UNIDROIT Principles of the operation of close-out netting provisions*

⁵ *ISDA Model Netting act, ISDA Master Agreement*

⁶ *EBF – European Master Agreement*

ако након намирења потраживања из средстава обезбеђења преостане вредност из тих средстава – на ту имовину стечајног дужника примењују се одредбе Закона о стечају, односно стечајни управник има овлашћења да према тој имовини поступа као према имовини осталих стечајних дужника у складу са Законом о стечају (давање налога за пренос средстава на посебан рачун, управљање у оквиру стечајне масе и др.). Ове одредбе сходно се примењују на намирење потраживања нетирањем по основу другог финансијског уговора у смислу Закона о финансијском обезбеђењу. Према члану 20. став 2. Закона о финансијском обезбеђењу, под финансијским уговором подразумева се уговор о финансијским дериватима (опције, фјучерси, свопови, каматни форварди и др.), уговор о куповини и продаји или позајмљивању хартија од вредности, инструмената тржишта новца и других финансијских инструмената, уговор о финансијској трансакцији закљученој на девизном тржишту у складу са прописима којима се уређује девизно пословање (девизни свопови, девизни форварди) и други финансијски уговор утврђен у листи коју објављује Народна банка Србије.

Чланом 3. Предлога закона додаје се нови став 10. у члану 62. важећег закона, којим се експлицитно прописује да се мере обезбеђења ради спречавања промене имовинског положаја стечајног дужника до отварања стечајног поступка не могу одредити у односу на средства на рачуну и имовину стечајног дужника који су примаоцу обезбеђења дати у смислу Закона о финансијском обезбеђењу. Имајући у виду да је једна од најважнијих специфичности финансијског обезбеђења управо то што постоји обавезност давања средстава обезбеђења повериоцу, уз могућност да поверилац користи ова средства и да њима располаже, уместо да она буду блокирана – неопходно је изричито предвидети да се мере обезбеђења из наведеног члана Закона о стечају не могу одредити у односу на средства која су дата примаоцу финансијског обезбеђења. Треба поменути и то да, ради правне сигурности, ово давање средстава подразумева постојање доказа о том давању повериоцу/примаоцу обезбеђења.

Чланом 4. Предлога закона додаје се нови став 5. у члану 79. важећег закона, да би се, као и у члану 3, експлицитно прописало да се на средства на рачуну стечајног дужника која чине средство обезбеђења у смислу Закона о финансијском обезбеђењу не примењују одредбе ст. 2. и 4. овог члана, односно одредбе о блокирању рачуна стечајног дужника и њиховом преношењу на нови рачун и да се, с тим у вези, овлашћења стечајног управника не односе на те радње. Одредбе би се у пракси обезбедиле аутоматизованим решењима која примењује Народна банка Србије у поступку принудне наплате, односно посебном евиденцијом рачуна на којима су положена финансијска средства обезбеђења.

Чланом 5. Предлога закона мења се став 3. члана 82. важећег закона тако што се, ради примене нетирања по основу превременог доспећа или престанака обавеза – *close-out netting* – у складу са уговором о финансијском обезбеђењу и другим финансијским уговорима, врши позивање на основни закон којим се уређује финансијско

обезбеђење. Као што је наведено, Законом о финансијском обезбеђењу је, свеобухватно и прецизно, у складу с међународно прихваћеним принципима и стандардима, уређен овај институт нетинга. Поред тога, формулација члана 82. ст. 3. и 4. важећег Закона о стечају која се односи на *close-out netting* нејасна је и у пракси је изазивала недоумице међу тржишним учесницима, тако да се, практично, није ни уговарала.

Предложено је и да се став 4. члана 82. Закона о стечају, којим се ближе одређују финансијски уговори – брише, будући да су ти уговори, као што је поменуто, прецизно одређени Законом о финансијском обезбеђењу.

Чланом 6. Предлога закона додаје се нови став 6. у члану 94. важећег закона, да би се прописало да се одредбе тог члана, које се односе на овлашћење стечајног управника да уместо стечајног дужника испуни или тражи испуњење по основу двостранотеретног уговора који није у целости или делимично извршен до отварања стечајног поступка – не примењују на уговоре чији је предмет финансијска обавеза чије је извршење обезбеђено уговором о финансијском обезбеђењу – ако је овим уговором предвиђено да постојање стечајног разлога, подношење предлога за покретање стечајног поступка или отварање стечајног поступка представља аутоматски основ за раскид овог уговора или основ за раскид на захтев сауговорача стечајног дужника. Предложеним решењем омогућава се да, ради умањења тзв. *cherry-picking* ризика, наведене уговорне стране искључе могућност да стечајни управник по свом избору захтева испуњење уговора и након отварања стечајног поступка над једном од њих. Ове одредбе, као што је предвиђено предложеним ставом 7. члана 94, сходно се примењују и на друге финансијске уговоре, а у вези с намирењем потраживања нетирањем.

Чланом 7. Предлога закона се у члану 96. Закона о стечају додају ст. 3. и 4. ради појашњења да се одредбе тог члана по коме сауговорач стечајног дужника не може тражити испуњење обавезе, већ накнаду због неиспуњења ако доспеће обавезе пада након отварања стечајног поступка (фиксни послови) – не примењују на уговоре који су уређени Законом о финансијском обезбеђењу, а ради примене решења тог закона по коме се права и обавезе из уговора о финансијском обезбеђењу, односно нетирање по основу других финансијских уговора врши несметано, без обзира на покретање/отварање или спровођење поступка стечаја над једном од уговорних страна.

Чланом 8. Предлога закона мења се члан 126. став 3. тачка 2) ради прецизирања и терминолошког усклађивања ових одредаба са одредбама предложеног члана 82. став 3, у коме се више не помињу оквирни уговори. Наиме, одредбом члана 126. став 3. тачка 2) Закона о стечају прописано је да се правна радња, односно правни посао који представља уобичајено или неуобичајено намирење поверилаца, односно којим се повериоци непосредно оштећују не може побијати ако је радња предузета, односно посао закључен на основу оквирног уговора из члана 82. став 3. овог закона, а предложеном изменом – на основу уговора о финансијском обезбеђењу и других финансијских уговора. Одредбе Закона о финансијском обезбеђењу (члан 18.) које се односе на

побијање правних послова и правних радњи стечајног дужника наслањају се управо на поменуту одредбу Закона о стечају и њима је прописано да се одредбе уговора о финансијском обезбеђењу, као ни давање, стицање и промена средства обезбеђења у складу с тим уговором, не могу побијати, нити утврђивати ништавим *само због тога* што је уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено пре доношења одговарајуће одлуке о покретању/отварању поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације, односно предузимања правне радње у вези с тим поступком или у прописаном року пре покретања поступка над даваоцем или примаоцем обезбеђења. За остала правила о побијању, овај закон упућује на одредбе Закона о стечају, које и сада садрже одређене специфичности у погледу намирења потраживања из средстава обезбеђења, односно финансијских уговора (нпр. члан 126. ст. 2. и 3).

Чланом 9. Предлога закона предвиђено је да се члан 157. важећег закона допуни ставом 6. ради прецизирања да се мере предвиђене планом реорганизације не могу спроводити супротно одредбама Закона о финансијском обезбеђењу. На овај начин обезбеђује се правна сигурност у примени једног од основних принципа на коме почива уговор о финансијском обезбеђењу, а то је да се права и обавезе из тог уговора извршавају несметано, без обзира на било какав поступак колективног намирења поверилаца који се покреће у односу на једну од уговорних страна, а који је садржан у Закону о финансијском обезбеђењу (члан 18. став 1).

Чланом 10. Предлога закона предложена је допуна члана 159б ставом 10. да би се несумњиво свим странама у стечајном поступку, као и стечајном судији, односно стечајном управнику, предочило да се мера обезбеђења из става 3. овог члана – забрана располагања имовином стечајног дужника – и друге прописане мере не могу одредити у односу на средства на рачуну и имовину стечајног дужника који су дати примаоцу обезбеђења. Наведени разлози који се односе на неопходност изузећа средстава која чине финансијско обезбеђење од примене мера обезбеђења из члана 62. Закона о стечају важе и за мере обезбеђења (мере спречавања промене финансијског и имовинског положаја дужника) из овог члана које се одређују у оквиру претходног поступка за утврђивање испуњености услова за покретање стечајног поступка у складу са унапред припремљеним планом реорганизације.

Чланом 11. Предлога закона предвиђен је прекршај за правно лице у случају необавештавања о намирењу потраживања по основу уговора о финансијском обезбеђењу, односно финансијског уговора путем нетирања, ако је то намирење извршено на дан отварања стечајног поступка, односно у току тог поступка, у складу са одредбом члана 50а. Циљ ове одредбе јесте да се суд у сваком случају информисе о обавезама стечајног дужника, те потраживањима поверилаца, чиме би се предупредиле и евентуалне злоупотребе у намирењу. Такође, пошто су субјекти финансијског уговора, односно уговора о финансијском обезбеђењу превасходно под надзорним

овлашћењима Народне банке Србије, предложено је да за наведене казнене радње Народна банка Србије изриче мере и новчане казне субјектима над чијим пословањем врши контролу, чиме би се додатно ојачала финансијска дисциплина.

Члан 12. Предлога закона садржи прелазну одредбу по којој ће се стечајни поступци који до дана почетка примене овог закона нису окончани – окончати по прописима који су били на снази до дана почетка примене овог закона, ради прецизирања примене релевантних одредаба Предлога закона на стечајне поступке у току, што је уобичајена законска норма.

Чланом 13. Предлога закона предвиђено је ступање на снагу Закона осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, са применом од 1. јануара 2019. године, што је истовремено са почетком примене Закона о финансијском обезбеђењу.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Доношење овог закона по хитном поступку предлаже се у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, бр. 20/12 – пречишћен текст). Доношење овог закона по хитном поступку предлаже се с обзиром на то да се тиме испуњавају међународне обавезе и усклађују прописи Републике Србије са прописима Европске уније.

VI. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

ЧЛАН 14А

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ИЗ УГОВОРА О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ КОЈИ ЈЕ ЗАКЉУЧЕН У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ ДАВАЊЕ, СТИЦАЊЕ, ПРОМЕНУ И РЕАЛИЗАЦИЈУ СРЕДСТВА ОБЕЗБЕЂЕЊА У СМISЛУ ТОГ ЗАКОНА, ИЗВРШАВАЈУ СЕ НЕСМЕТАНО БЕЗ ОБЗИРА НА ПОКРЕТАЊЕ, ОТВАРАЊЕ И СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА СТЕЧАЈА НАД СТЕЧАЈНИМ ДУЖНИКОМ – ДАВАОЦЕМ ИЛИ ПРИМАОЦЕМ СРЕДСТВА ОБЕЗБЕЂЕЊА.

ОДРЕДБА СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈЕ НА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА НЕТИРАЊЕ ПО ОСНОВУ ДРУГИХ ФИНАНСИЈСКИХ УГОВОРА У СМISЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ.

НА НАМИРЕЊЕ ПОВЕРИЛАЦА ИЗ СРЕДСТАВА ОБЕЗБЕЂЕЊА ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ ОВАЈ ЗАКОН.

НА НАМИРЕЊЕ ПОВЕРИЛАЦА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА

ПРИМЕЊУЈЕ СЕ ЗАКОН КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ

**ПОВЕРИОЦИ КОЈИ СУ ПРИМАОЦИ ФИНАНСИЈСКОГ
ОБЕЗБЕЂЕЊА**

ЧЛАН 50А

ПОВЕРИОЦИ КОЈИ ИМАЈУ ЗАЛОЖНО ПРАВО ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ, ОДНОСНО ЧИЈЕ ЈЕ ПОТРАЖИВАЊЕ НА ДРУГИ НАЧИН ОБЕЗБЕЂЕНО ПО ОСНОВУ ТОГ УГОВОРА, НИСУ СТЕЧАЈНИ ПОВЕРИОЦИ, РАЗЛУЧНИ ПОВЕРИОЦИ, ЗАЛОЖНИ ПОВЕРИОЦИ И ИЗЛУЧНИ ПОВЕРИОЦИ У СМISЛУ ОВОГ ЗАКОНА.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, АКО ЈЕ ИЗНОС ПОТРАЖИВАЊА ПОВЕРИЛАЦА КОЈИ СУ ПРИМАОЦИ ФИНАНСИЈСКОГ ОБЕЗБЕЂЕЊА ВЕЋИ ОД ИЗНОСА ВРЕДНОСТИ ОСТВАРЕНЕ НАМИРЕЊЕМ ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ, ТИ ПОВЕРИОЦИ ПРАВО НА НАМИРЕЊЕ ЗА РАЗЛИКУ У ВИСИНИ ТИХ ИЗНОСА ОСТВАРУЈУ КАО СТЕЧАЈНИ ПОВЕРИОЦИ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ.

ПОВЕРИОЦИ ЧИЈЕ ЈЕ ПОТРАЖИВАЊЕ ПРЕМА СТЕЧАЈНОМ ДУЖНИКУ ОБЕЗБЕЂЕНО ПО ОСНОВУ УГОВОРА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДУЖНИ СУ ДА НАДЛЕЖНИ СУД ОБАВЕСТИ О НАМИРЕЊУ СВОГ ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ТОГ УГОВОРА У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА НАМИРЕЊА ТОГ ПОТРАЖИВАЊА КОЈЕ ЈЕ ИЗВРШЕНО НА ДАН ОТВАРАЊА СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА ИЛИ НАКОН ТОГ ДАНА, У ТОКУ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА.

ОБАВЕШТЕЊЕ О НАМИРЕЊУ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА НАРОЧИТО САДРЖИ СЛЕДЕЋЕ ПОДАТКЕ:

1) ПОСЛОВНО ИМЕ, СЕДИШТЕ И МАТИЧНИ БРОЈ ПОВЕРИОЦА, СА КОНТАКТ АДРЕСОМ;

2) БРОЈ НОВЧАНОГ РАЧУНА, ОДНОСНО РАЧУНА ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА СА КОГ ЈЕ ИЗВРШЕНО НАМИРЕЊЕ;

3) КОЈИМА СЕ ИДЕНТИФИКУЈЕ КРЕДИТНО ПОТРАЖИВАЊЕ ИЗ КОГ ЈЕ ИЗВРШЕНО НАМИРЕЊЕ;

4) УКУПАН ИЗНОС ПОТРАЖИВАЊА (ГЛАВНИЦА И КАМАТА), СА ПОДАЦИМА О НАМИРЕНОМ И НЕНАМИРЕНОМ ИЗНОСУ ПОТРАЖИВАЊА (ГЛАВНИЦА И КАМАТА);

5) ДАТУМ НАМИРЕЊА ПОТРАЖИВАЊА;

6) ПРАВНИ ОСНОВ ПОТРАЖИВАЊА, ОДНОСНО НАЗИВ УГОВОРА СА ДАТУМОМ ЗАКЉУЧИВАЊА;

7) О ТОМЕ ДА ЛИ СЕ О ПОТРАЖИВАЊУ ВОДИ ПАРНИЦА И, АКО СЕ ВОДИ, НАЗИВ СУДА И ОЗНАКУ СПИСА.

АКО ЈЕ НАКОН НАМИРЕЊА ПОТРАЖИВАЊА ПОВЕРИОЦА ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ У СКЛАДУ СА

ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПРЕОСТАЛА ВРЕДНОСТ ИЗ СРЕДСТВА ОБЕЗБЕЂЕЊА, ОДНОСНО ИМОВИНЕ СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА ДАТЕ, У СМИСЛУ ТОГ ЗАКОНА, НА НАМИРЕЊЕ ПОТРАЖИВАЊА, ОДНОСНО НА ТУ ИМОВИНУ СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА И ПРЕДУЗИМАЊЕ РАДЊИ СТЕЧАЈНОГ УПРАВНИКА У ВЕЗИ С ТОМ ИМОВИНОМ ПРИМЕЊУЈУ СЕ ОДРЕДБЕ ОВОГ ЗАКОНА.

ОДРЕДБЕ СТ. 2-5. ОВОГ ЧЛАНА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈУ НА ПОВЕРИОЦЕ КОЈИ СУ СВОЈЕ ПОТРАЖИВАЊЕ, У ЦЕЛОСТИ ИЛИ ДЕЛИМИЧНО, НАМИРИЛИ НЕТИРАЊЕМ ПО ОСНОВУ ДРУГОГ ФИНАНСИЈСКОГ УГОВОРА У СМИСЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ.

Мере обезбеђења

Члан 62.

Стечајни судија ће, по службеној дужности или на захтев подносиоца предлога за покретање стечајног поступка, решењем о покретању претходног стечајног поступка, одредити мере обезбеђења ради спречавања промене имовинског положаја стечајног дужника, односно уништавања пословне документације, ако постоји опасност да ће стечајни дужник отуђити имовину односно уништити документацију до отварања стечајног поступка.

Стечајни судија може изрећи једну или више мера из става 1. овог члана, и то:

1) именовати привременог стечајног управника који ће преузети сва или део овлашћења органа стечајног дужника;

2) забранити плаћања са рачуна стечајног дужника без сагласности стечајног судије или привременог стечајног управника, ако у тренутку доношења решења из става 1. овог члана рачуни стечајног дужника нису блокирани ради извршења основа и налога за принудну наплату код организације која спроводи поступак принудне наплате;

3) забранити располагање имовином стечајног дужника или одредити да стечајни дужник може располагати својом имовином само уз претходно прибављену сагласност стечајног судије или привременог стечајног управника;

4) забранити или привремено одложити спровођење извршења према стечајном дужнику, укључујући и забрану или привремено одлагање које се односи на остваривање права разлучних и заложних поверилаца.

Ако су у тренутку доношења решења из става 1. овог члана рачуни стечајног дужника блокирани ради извршења основа и налога за принудну наплату код организације која спроводи поступак принудне наплате, стечајни судија може решењем из става 1. овог члана одредити да су плаћања са рачуна дозвољена уз сагласност стечајног судије или привременог стечајног управника.

Ако одреди меру из става 3. овог члана, стечајни судија утврђује решењем из става 1. овог члана намене за које се могу вршити плаћања са рачуна стечајног дужника уз сагласност стечајног судије или привременог стечајног управника.

Мера из става 2. тачка 4) овог члана може се изрећи само ако је суд изрекао и меру из става 2. тачка 2) овог члана, односно меру из става 3. овог члана.

Рачуни стечајног дужника, који су на дан подношења предлога за покретање стечајног поступка блокирани ради извршења основа и налога за принудну наплату код организације која спроводи поступак принудне наплате или су блокирани током трајања претходног стечајног поступка, остају блокирани до окончања претходног стечајног поступка, осим ако стечајни дужник не измири све доспеле обавезе на основу којих су ови рачуни блокирани.

У случају повреде забране располагања из става 2. тачка 3) овог члана примењују се одредбе овог закона о правним последицама повреде забране располагања после отварања стечајног поступка.

Мере из ст. 2. и 3. овог члана важе до окончања претходног стечајног поступка и стечајни судија их може у било које доба условити или укинути.

Мере из ст. 2. и 3. овог члана могу бити укинуте или измењене под условима и на начин који су овим законом прописани за укидање или условљавање забране извршења.

МЕРЕ ОБЕЗБЕЂЕЊА ИЗ ОВОГ ЧЛАНА НЕ МОГУ СЕ ОДРЕДИТИ У ОДНОСУ НА СРЕДСТВА НА РАЧУНУ, ОДНОСНО ИМОВИНУ СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА КОЈА ЈЕ ПРИМАОЦУ ОБЕЗБЕЂЕЊА ДАТА У СМИСЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ.

Рачуни стечајног дужника

Члан 79.

Организација која води поступак принудне наплате одмах после пријема решења из члана 71. став 1. овог закона то решење доставља свим банкама, ради спречавања преноса средстава и других трансакција стечајног дужника које су у супротности са одредбама овог закона.

Даном отварања стечајног поступка банка блокира рачуне стечајног дужника, чиме престају права лица која су била овлашћена да располажу средствима са тих рачуна.

На захтев стечајног управника, банка отвара нови рачун преко којег ће се вршити пословање стечајног дужника.

Новчана средства са блокираних рачуна, на захтев стечајног управника преносе се на нови рачун, а рачуни стечајног дужника се гасе.

НА СРЕДСТВА НА РАЧУНУ СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА КОЈА ЧИНЕ СРЕДСТВО ОБЕЗБЕЂЕЊА У СМИСЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ НЕ ПРИМЕЊУЈУ СЕ ОДРЕДБЕ СТ. 2. И 4. ОВОГ ЧЛАНА.

Право на пребијање потраживања у стечајном поступку

Члан 82.

Ако је поверилац пре подношења предлога за покретање стечајног поступка стекао право на пребијање свог потраживања према стечајном дужнику са потраживањем стечајног дужника према њему, отварањем стечајног поступка не губи се право на пребијање.

Поверилац је дужан да до истека рока за пријаву потраживања суду достави пријаву на целокупан износ потраживања и изјаву о пребијању. У супротном, поверилац губи право на пребијање.

~~Изузетно, у случају права и обавеза из једног или више финансијских уговора у којима је једна од страна стечајни дужник, а који су закључени на основу оквирног уговора између истих страна и то у периоду пре подношења предлога за покретање стечајног поступка, право на пребијање (нетирање) ће постојати искључиво у погледу таквих међусобних права и обавеза и ако је поверилац у складу са таквим оквирним уговором право на пребијање (нетирање) стекао после подношења предлога за покретање стечајног поступка, али најкасније у тренутку отварања стечајног поступка, аутоматски или путем достављања обавештења о томе стечајном дужнику које мора бити уручено стечајном дужнику најкасније у року од три дана од дана отварања стечајног поступка, и то по основу постојања стечајног разлога, подношења предлога за покретање стечајног поступка или отварања стечајног поступка.~~

НА НЕТИРАЊЕ ПО ОСНОВУ ПРЕВРЕМЕНОГ ДОСПЕЋА ИЛИ ПРЕСТАНАКА ОБАВЕЗА (CLOSE-OUT NETTING) ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ И ДРУГИХ ФИНАНСИЈСКИХ УГОВОРА У СМISЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ, ПРИМЕЊУЈУ СЕ ОДРЕДБЕ ТОГ ЗАКОНА.

~~Финансијским уговором у смислу става 3. овог члана сматра се уговор који предвиђа обавезу једне или обе уговорне стране на вршење неког плаћања или испоруку одређене робе, који за предмет има трансакцију са финансијским дериватима попут свопова, опција, фјучерса, форварда и других неименованих деривата, репо трансакцију или зајам хартија од вредности, а који је закључен у писаној форми или усмено уколико о садржини таквог усменог финансијског уговора постоји писани траг у складу са уобичајеном пословном праксом за закључивање уговора такве врсте.~~

7. Последице отварања стечајног поступка на правне послове

Право на избор у случају двостранотеретног уговора

Члан 94.

Ако стечајни дужник и његов саговорач до отварања стечајног поступка нису у целости или делимично извршили двостранотеретни уговор који су закључили, стечајни управник може, уместо стечајног дужника, испунити уговор и тражити испуњење од друге стране.

Ако стечајни управник одбије испуњење, сауговарач стечајног дужника може остварити своје потраживање као стечајни поверилац.

Ако сауговарач стечајног дужника позове стечајног управника да се изјасни о испуњавању уговора, стечајни управник је дужан да сауговарача стечајног дужника, у року од 15 дана од дана пријема позива, писмено обавести о томе да ли намерава да испуни уговор.

Ако стечајни управник остане код испуњења уговора па у току стечајног поступка престане да га извршава, потраживање по основу тог уговора сматра се обавезом стечајне масе.

Одредбе овог члана примењују се на све двостранотеретне уговоре, осим ако је овим законом за одређене уговоре другачије прописано.

ОДРЕДБЕ ОВОГ ЧЛАНА НЕ ПРИМЕЊУЈУ СЕ НА УГОВОРЕ ЧИЈИ ЈЕ ПРЕДМЕТ ФИНАНСИЈСКА ОБАВЕЗА ЧИЈЕ ЈЕ ИЗВРШЕЊЕ ОБЕЗБЕЂЕНО УГОВОРОМ О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ, ОДНОСНО НА УГОВОРЕ О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ У СМISЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ, АКО ЈЕ ТИМ УГОВОРИМА ПРЕДВИЂЕНО ДА ПОСТОЈАЊЕ СТЕЧАЈНОГ РАЗЛОГА, ПОДНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА ЗА ПОКРЕТАЊЕ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА ИЛИ ОТВАРАЊЕ СТЕЧАЈНОГ ПОСТУПКА ПРЕДСТАВЉА АУТОМАТСКИ ОСНОВ ЗА РАСКИД ТОГ УГОВОРА ИЛИ ОСНОВ ЗА РАСКИД НА ЗАХТЕВ САУГОВАРАЧА СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА.

ОДРЕДБЕ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈУ НА ДРУГЕ ФИНАНСИЈСКЕ УГОВОРЕ У СМISЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ, А У ВЕЗИ СА НАМИРЕЊЕМ ПОТРАЖИВАЊА НЕТИРАЊЕМ, У СКЛАДУ С ТИМ ЗАКОНОМ.

Фиксни послови

Члан 96.

Ако је време испуњења обавезе из фиксног уговора наступило после отварања стечајног поступка, сауговарач стечајног дужника не може тражити испуњење, али може тражити накнаду због неиспуњења као стечајни поверилац.

Накнада због неиспуњења из става 1. овог члана одређује се у висини разлике између уговорене и тржишне цене која у месту испуњења важи за фиксне уговоре на дан отварања стечајног поступка.

ОДРЕДБЕ ОВОГ ЧЛАНА НЕ ПРИМЕЊУЈУ СЕ НА УГОВОРЕ ЧИЈИ ЈЕ ПРЕДМЕТ ФИНАНСИЈСКА ОБАВЕЗА ЧИЈЕ ЈЕ ИЗВРШЕЊЕ ОБЕЗБЕЂЕНО УГОВОРОМ О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ, ОДНОСНО НА УГОВОРЕ О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ У СМISЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ.

ОДРЕДБЕ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈУ НА ДРУГЕ ФИНАНСИЈСКЕ УГОВОРЕ У СМISЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ, А У ВЕЗИ СА НАМИРЕЊЕМ ПОТРАЖИВАЊА НЕТИРАЊЕМ, У СКЛАДУ С ТИМ ЗАКОНОМ.

Немогућност побијања

Члан 126.

Не могу се побијати правни послови закључени односно правне радње предузете ради:

1) узимања кредита или зајма у складу са чланом 27. став 2. овог закона и давање обезбеђења по том правном послу, ако је након обуставе стечајног поступка у којем је такав кредит или зајам узет дошло до отварања стечаја над истим стечајним дужником, као и закључивања уговора о кредиту или зајму у смислу члана 157. став 1. тачка 10) овог закона и давања обезбеђења по том правном послу, ако је након обуставе стечајног односно претходног стечајног поступка у којем је правноснажно усвојен план реорганизације дошло до отварања стечаја над истим стечајним дужником;

2) настављања послова предузетих после отварања стечајног поступка;

3) исплате по меницама или чековима ако је друга страна морала примити исплату да не би изгубила право на регрес против осталих меничних односно чековних обвезника.

Правна радња односно правни посао који се сматра уобичајеним, односно неуобичајеним намирењем у смислу овог закона не може се побијати ако је стечајни дужник истовремено или у кратком периоду пре или после извршеног правног посла односно правне радње примио једнаку вредност у виду противнакнаде од повериоца или другог лица, за чији рачун је извршен правни посао односно правна радња.

Правна радња односно правни посао који представља уобичајено или неуобичајено намирење поверилаца, односно којим се повериоци непосредно оштећују не може се побијати ако је радња предузета, односно посао закључен:

1) пре подношења предлога за покретање стечајног поступка;

~~2) на основу оквирног уговора из члана 82. став 3. овог закона;~~

2) НА ОСНОВУ УГОВОРА ЧИЈИ ЈЕ ПРЕДМЕТ ФИНАНСИЈСКА ОБАВЕЗА ЧИЈЕ ЈЕ ИЗВРШЕЊЕ ОБЕЗБЕЂЕНО УГОВОРОМ О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ, ОДНОСНО НА ОСНОВУ УГОВОРА О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ У СМИСЛУ ЗАКОНА О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ, КАО И НА ОСНОВУ ДРУГОГ ФИНАНСИЈСКОГ УГОВОРА У СМИСЛУ ТОГ ЗАКОНА, А У ВЕЗИ СА НАМИРЕЊЕМ ПОТРАЖИВАЊА НЕТИРАЊЕМ У СКЛАДУ СА ТИМ ЗАКОНОМ;

3) у складу са уобичајеном пословном праксом за извршавање уговора такве врсте.

Мере за реализацију плана реорганизације

Члан 157.

Мере за реализацију плана реорганизације су:

1) предвиђање отплате у ратама, измена рокова доспелости, каматних стопа или других услова зајма, кредита или другог потраживања или инструента обезбеђења;

2) намирење потраживања;

3) уновчење имовине са теретом или без њега или пренос такве имовине на име намирења потраживања;

4) затварање погона или промена делатности;

5) раскид или измена уговора;

6) отпуст дуга;

7) извршење, измена или одрицање од заложног права, уз сагласност имаоца заложног права;

8) давање у залог оптерећене или неоптерећене имовине;

9) претварање потраживања у капитал;

10) закључивање уговора о кредиту, односно зајму;

11) (брисана)

12) отпуштање запослених или ангажовање других лица;

13) (брисана)

14) измене и допуне општих аката стечајног дужника и других докумената о оснивању или управљању;

15) статусне промене;

16) промене правне форме;

17) пренос дела или целокупне имовине на једног или више постојећих или новооснованих субјеката;

18) поништавање издатих или издавање нових хартија од вредности од стране стечајног дужника или било ког новоформираног субјекта;

19) друге мере од значаја за реализацију плана реорганизације.

У случају да је планом реорганизације предвиђена мера претварања потраживања у капитал стечајног дужника, предлагач је дужан да уз план реорганизације достави процену капитала стечајног дужника, извршену од стране овлашћеног стручног лица (проценитеља), не старију од шест месеци.

Права заложних поверилаца који нису разлучни повериоци не могу се мењати или умањити планом реорганизације без њихове изричите сагласности.

Заложни повериоци не могу гласати о плану реорганизације.

Спровођење мера предвиђених планом реорганизације, а нарочито измене у структури капитала стечајног дужника и отуђење или друго располагање непокретном имовином која је евидентирана као друштвена својина, не може се вршити супротно одредбама закона

којима се уређује заштита друштвеног капитала у предузећима која послују већинским друштвеним капиталом, односно којима се уређује заштита имовине која је евидентирана као друштвена својина у задругама. Подносилац плана реорганизације дужан је да у прилогу плана реорганизације достави претходну сагласност на план реорганизације, издату од стране организације из члана 19. став 2. овог закона, а та организација у поступку давања претходне сагласности на план реорганизације поступа са нарочитом хитношћу и дужна је да донесе акт по захтеву за давање претходне сагласности у року од 15 дана од дана пријема захтева.

СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ПЛАНОМ РЕОРГАНИЗАЦИЈЕ НЕ МОЖЕ СЕ ВРШИТИ СУПРОТНО ОДРЕДБАМА ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ.

Члан 159б

Током претходног поступка из члана 159. став 1. овог закона стечајни судија може, на захтев заинтересованог лица или по службеној дужности, ангажовати овлашћена стручна лица (проценитеље, вештаке или ревизоре) у циљу утврђивања тачности података из унапред припремљеног плана реорганизације. Трошкови ангажовања стручног лица представљају трошкове претходног поступка.

Стручно лице из става 1. овог члана дужно је да своје изјашњење достави суду најкасније осам дана пре одржавања рочишта за расправљање и гласање о плану реорганизације.

На предлог подносиоца плана или по службеној дужности, стечајни судија током претходног поступка из става 1. овог члана може одредити меру спречавања промене финансијског и имовинског положаја стечајног дужника, која обухвата:

1) именоване привременог стечајног управника;

2) забрану плаћања са рачуна стечајног дужника ако рачуни стечајног дужника нису блокирани, без претходне сагласности стечајног судије или привременог стечајног управника, односно дозволу плаћања са рачуна стечајног дужника уз сагласност стечајног судије или привременог стечајног управника, ако су у тренутку доношења решења из става 1. овог члана рачуни стечајног дужника блокирани ради извршења основа и налога за принудну наплату код организације која спроводи поступак принудне наплате;

3) забрану располагања имовином стечајног дужника без претходне сагласности стечајног судије или привременог стечајног управника;

4) забрану одређивања и спровођења извршења или покретања поступка вансудског намирења према стечајном дужнику;

5) забрану организацији која спроводи принудну наплату да спроводи налоге за принудну наплату са рачуна стечајног дужника.

У случају повреде забране располагања из става 3. тачка 3) овог члана, сходно се примењују одредбе овог закона о правним

последицама повреде забране располагања после отварања стечајног поступка.

Мера обезбеђења из става 3. овог члана важи до правноснажног окончања претходног поступка из члана 159. став 1. овог закона, а најдуже шест месеци и не може се поново одредити у истом поступку, а стечајни судија може укинути ову меру и пре истека тог рока.

Ако одреди меру из става 3. овог члана, стечајни судија решењем одређује за које намене се могу вршити плаћања са рачуна стечајног дужника уз сагласност стечајног судије.

Рачуни стечајног дужника који су на дан подношења предлога из члана 158. овог закона блокирани ради извршења основа и налога за принудну наплату код организације која спроводи поступак принудне наплате или су блокирани током трајања претходног стечајног поступка остају блокирани и даље до окончања претходног стечајног поступка, осим ако стечајни дужник измири све доспеле обавезе на основу којих су ови рачуни блокирани.

Решење којим је одређена мера из става 3. овог члана истог дана се доставља организацији која спроводи поступак принудне наплате, која о томе без одлагања обавештава све пословне банке, ради спречавања преноса средстава и других трансакција стечајног дужника, односно како би се омогућила плаћања у складу са ставом 3. овог члана.

Ради одлучивања по предлогу за одређивање мере обезбеђења из става 3. овог члана стечајни судија може заказати и одржати посебно рочиште.

МЕРА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА НЕ МОЖЕ СЕ ОДРЕДИТИ У ОДНОСУ НА СРЕДСТВА НА РАЧУНУ, ОДНОСНО ИМОВИНУ СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА КОЈА ЈЕ ПРИМАОЦУ ОБЕЗБЕЂЕЊА ДАТА У СМISЛУ ЗАКОНА КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ.

ПРЕКРШАЈИ, МЕРЕ И НОВЧАНЕ КАЗНЕ

НЕОБАВЕШТАВАЊЕ О НАМИРЕЊУ ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ И ДРУГИХ ФИНАНСИЈСКИХ УГОВОРА

ЧЛАН 206А

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 2.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ АКО НАДЛЕЖНИ СУД НЕ ОБАВЕСТИ О НАМИРЕЊУ СВОГ ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ УГОВОРА О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ, ОДНОСНО ДРУГОГ ФИНАНСИЈСКОГ УГОВОРА ПУТЕМ НЕТИРАЊА (ЧЛАН 50А СТ. 3. И 6).

ЗА РАДЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА КАЗНИЋЕ СЕ И ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 150.000 ДИНАРА.

ЗА РАДЊЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ ИЗРИЧЕ МЕРЕ И НОВЧАНЕ КАЗНЕ СУБЈЕКТИМА НАД ЧИЈИМ ПОСЛОВАЊЕМ ВРШИ КОНТРОЛУ, ОДНОСНО НАДЗОР ПРЕМА

ПОСЕБНИМ ЗАКОНИМА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈУ ЊЕНА КОНТРОЛНА, ОДНОСНО НАДЗОРНА ОВЛАШЋЕЊА.

VII. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Које проблеме Предлог закона треба да реши, односно који се циљеви овим законом постижу?

Предлогом закона се решава питање ефикаснијег и сигурнијег намирења потраживања поверилаца по основу посебне врсте уговора – уговора о финансијском обезбеђењу и других финансијских уговора који су уређени Законом о финансијском обезбеђењу. Стога, циљ овог закона је да обезбеди савремен, ефикасан и усаглашен нормативни оквир за извршавање обавеза квалификованих учесника на финансијском тржишту, чиме се доприноси очувању и јачању стабилности финансијског система. Пошто је Законом о финансијском обезбеђењу прописано да се права и обавезе из наведених уговора извршавају несметано, без обзира на било какав поступак колективног намирења поверилаца који се покреће у односу на једну од уговорних страна – потребно је изменити и допунити важећа решења Закона о стечају имајући у виду предвиђене специфичности законске материје о колатералима.

Циљ доношења овог закона је и усклађивање домаћег законодавства са правним тековинама Европске уније, и то Директивом о финансијским колатералима (*Directive on financial collateral arrangement*), као и са међународним стандардима којима се уређује закључивање и извршавање уговора о колатералима, укључујући фундаметални институт финансијских уговора – *close-out netting*, који до сада није био адекватно уређен домаћим прописима. Јасно и препознатљиво уређење овог института допринеће и бољој позицији домаћих институција са страним партнерима и отворити могућности за ширу сарадњу. Успостављање одговарајућег правног оквира у овој области требало би подстицајно да делује на домаће и стране инвеститоре, учеснике на тржишту новца, тржишту капитала и тржишту обезбеђених кредита и зајмова.

Управо је недостатак правне сигурности и одговарајућих правних норми у вези са финансијским обезбеђењем једна од препрека коју су идентификовали не само Народна банка Србије, већ и Управа за јавни дуг (која дужи низ година улаже напоре да обезбеди повољнију позицију на финансијском тржишту према страним инвеститорима у вези са пословима управљања јавним дугом и заштити државу од ризика у тим пословима на бази стандардизованих ОТС уговора), страни и домаћи инвеститори, међународне финансијске институције, банке и други учесници на тржишту. Неке од истицаних правних препрека директно су везане за одредбе Закона о стечају, и то одредбе члана 82, којима се уређује нетинг, а које се, због тога што нису јасне и одговарајуће, нису ни примењивале у пракси, при чему би требало да уреде кључни институт финансијских уговора *close-out netting*, затим одредбе члана 94. о праву избора стечајног управника на извршење двостранотеретног уговора, којима се ствара правна несигурност, као и одредбе члана 96. о фиксним пословима, које се не могу применити на финансијске уговоре и др.

Стога је циљ овог закона компатибилан са Законом о финансијском обезбеђењу – унапређење правне и финансијске сигурности у извршавању обавеза учесника на финансијском тржишту, и то како на локалном тржишту тако и у прекограничним трансакцијама. Последице, ове законске новине ће допринети повећању ликвидности тржишта, а смањењу кредитног ризика, ризика ликвидности и других врста тржишних ризика. На овај начин унапредиће се до сада неразвијени сегменти тржишта и проширити круг учесника. Наиме, још увек је најразвијенији сегмент финансијског тржишта новчано тржиште, и то тржиште неосигураних преконоћних међубанкарских позајмица, као и део новчаног тржишта на коме Народна банка Србије спроводи своје монетарне операције, док остали сегменти стагнирају. Нема шире употребе финансијског колатерала ни у одобравању кредита, тако да су, илустрације ради, према стању на дан 31. децембра 2017. године, кредити банака обезбеђени готовинским депозитима износили 38.647 милиона динара (учешће у укупним бруто кредитима 1,9%), а кредити обезбеђени хартијама од вредности 132.613 милиона динара (учешће у укупним бруто кредитима 6,5%). Тржиште деривата је неразвијено је, при чему Народна банка Србије настоји да својим своп аукцијама подстакне развој дериватних међубанкарских трансакција. Међубанкарско репо тржиште такође је неразвијено.

2. Да ли су разматране могућности да се проблеми реше и без доношења овог закона?

Имајући у виду да су предложена решења законска материја, жељени циљеви не могу се постићи без доношења закона.

3. Зашто је доношење овог закона најбољи начин за решавање проблема?

Ова питања није могуће уредити на други начин зато што се Законом о стечају уређују услови и начин спровођења стечаја над правним лицима, а ради колективног намирења стечајних поверилаца. Овим законом се прописују и стечајни разлози, покретање и отварање стечајног поступка – чије наступање може бити разлог за превремени раскид уговора о финансијском обезбеђењу и намирење потраживања нетирањем (*close-out netting*).

4. На кога ће и како утицати предложена решења?

Предложена решења превасходно ће утицати на учеснике на финансијском тржишту – прописане категорије субјеката који могу закључивати уговоре о финансијском колатералу, односно друге финансијске уговоре, као што су банке, инвестициона друштва, друштва за осигурање и друге домаће и стране финансијске институције. Утицаће и на Народну банку Србије у спровођењу монетарних и девизних операција и на Републику Србију у пословима управљања јавним дугом у погледу обезбеђења веће правне сигурности у извршавању обавеза њихових уговорних страна по основу финансијских трансакција које се уобичајено закључују на ОТС тржишту, као што су репо операције и послови са финансијским дериватима ради заштите од ризика, затим послови одобравања кредита на бази колатерала и др.

О ефектима предложених мера, путем извештаја и непосредне контроле обављања предметних финансијских трансакција надлежни органи биће благовремено информисани како би пратили кретања на финансијском тржишту и по потреби предузимали одговорајуће мере.

Полазећи од тога да се предложеним решењима предвиђају одређене специфичности у намирењу потраживања поверилаца према стечајним дужницима, о тим прописаним особеностима мораће да воде рачуна и стечајни управници у предузимању правних радњи у току стечајног поступка.

5. Које ће трошкове примена овог закона изазвати код грађана и привреде, посебно малих и средњих предузећа?

Примена овог закона неће изазвати додатне трошкове који би падали на терет грађана и привреде.

6. Да ли су позитивне последице доношења овог закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Неће бити додатних трошкова доношењем овог закона.

7. Да ли се овим законом подржавају стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Овим законом није предвиђено стварање нових привредних субјеката, али се његовим доношењем стварају претпоставке за унапређење пословања ових субјеката, поспешивање тржишне конкуренције и ширу пословну сарадњу привредних субјеката на локалном и међународном тржишту. Стога се очекује проширивање круга тржишних учесника, који би нудили савременије, разноврсније и повољније финансијске производе.

8. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о овом закону?

У оквиру јавне расправе о Нацрту закона о финансијском обезбеђењу (у даљем тексту: Нацрт закона) презентована су истовремено и основна решења у Предлогу закона, тако да су све заинтересоване стране имале прилику да се упознају са тим новинама и да се о истим изјасне. Заинтересоване стране, укључујући финансијске институције, подржале су предложена решења, будући да су она базирана на међународно признатим стандардима које примењују и њихови пословни партнери на развијеним тржиштима. У поступку припреме, Нацрт закона је достављен на мишљење и надлежним министарствима и другим институцијама, којима је пружена прилика да се о њему изјасне, а након разматрања свих пристиглих коментара на текст Нацрта закона и, у вези са решењима предложеним у овом закону, сагледана је могућност њиховог интегрисања ради побољшања Нацрта закона и један део предлога уграђен је у текст Нацрта закона, чиме су предвиђена законска решења унапређена.

9. Које ће се мере током примене овог закона предузети да би се остварило оно што се његовим доношењем намерава?

Предвиђеним законским решењима створене су правне претпоставке за израду стандардизованих оквирних уговора на финансијском тржишту, укључујући уговоре о ОТС дериватима (свопови, форвради, опције и др.), као и других оквирних финансијских уговора, што је према уобичајеној пословној пракси надлежност струковних удружења.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа – Влада
Обрађивач – Министарство привреде

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о стечају

Draft of the Law on Amendments and Supplements to the Law on Bankruptcy

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредбе Споразума и Прелазног споразума које се односе на нормативну садржину прописа,

Одредбе Споразума – Наслов VI Усклађивање прописа, примена права и правила конкуренције, члан 72; Наслов VIII Политике сарадње, члан 91. Банкарство, осигурање и друге финансијске услуге; Анекс VI Пословно настањивање: финансијске услуге

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума,

Члан 8. Споразума – највише шест година

в) Оцена испуњености обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

Испуњава у потпуности, а у вези са Законом о финансијском обезбеђењу (видети напомену под тачком 4. ове изјаве)

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

Нема

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) у делу 3. Способност преузимања обавеза из чланства у Европској

унији, 3.9. Финансијске услуге, 3.9.3. Инфраструктура финансијских тржишта предвиђено је утврђивање Предлога закона о финансијском обезбеђењу, а тиме и имплицитно неопходних измена и допуна Закона о стечају, са роком: други квартал 2018. године.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредаба примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

НАПОМЕНА:

Наведени закон доноси се искључиво ради примене појединих решења Закона о финансијском обезбеђењу који је у потпуности усклађен са Директивом о финансијским колатералима – *Directive 2002/47/EC of the European Parliament and of the Council of 6 June 2002 on financial collateral arrangements*, а за који је сачињена Изјава о усклађености прописа са прописима Европске уније и Табела усклађености прописа. Овим законом не врши се, дакле, усклађивање са прописима Европске уније (примарни и секундарни извори) из области стечаја привредних субјеката.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредаба секундарног извора права Европске уније, већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произлази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве).

Табела усклађености за овај пропис достављена је уз Предлог закона о финансијском обезбеђењу.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Директива о финансијским колатералима преведена је на српски језик.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Прибављено је мишљење Европске комисије на Нацрт закона о финансијском обезбеђењу, а домаћи и страни консултанти нису учествовали у изради овог закона.